

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów

Na podstawie art. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250, 1020 i 1250), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kiedy wymóg selektywnego zbierania uważa się za spełniony;
- 2) odpady komunalne podlegające obowiązkowi selektywnego zbierania spośród wskazanych w art. 3b ust. 1 i art. 3c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. 1. Odpady komunalne zbiera się w pojemnikach lub workach w miejscu ich wytworzenia i pojemnikach przeznaczonych do zbierania odpadów gromadzonych selektywnie umieszczonych w miejscach publicznych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów zbiera się w pojemnikach lub workach w miejscu ich wytworzenia i w stacjonarnych punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

§ 3. W osobnych workach lub pojemnikach, o których mowa w § 2 ust. 1, zbiera się co najmniej następujące frakcje odpadów komunalnych:

- 1) papier;
- 2) szkło;
- 3) metale i tworzywa sztuczne;
- 4) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.

§ 4. 1. Odpady z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i tektury zbiera się w pojemnikach lub workach koloru niebieskiego, oznaczonych napisem „Papier”.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904 i 2095).

2. Odpady ze szkła, w tym opakowaniowe ze szkła zbiera się w pojemnikach lub workach koloru zielonego, oznaczonych napisem „Szkło”.

3. Odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz opakowania wielomateriałowe zbiera się w pojemnikach lub workach koloru żółtego oznaczonych napisem „Metale i tworzywa sztuczne”.

4. Jeżeli szkło zbiera się w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, szkło bezbarwne zbiera się w pojemnikach lub workach koloru białego oznaczonych napisem „Szkło bezbarwne”, a szkło kolorowe w pojemnikach lub workach koloru zielonego oznaczonych napisem „Szkło kolorowe”.

5. Odpady ulegające biodegradacji zbiera się w pojemnikach lub workach koloru brązowego oznaczonych odpowiednio napisem „Bio”.

§ 5. Wymóg selektywnego zbierania odpadów przez gminę, uważa się za spełniony, jeżeli:

- 1) właściciele nieruchomości na terenie gminy mają zapewnione warunki techniczne i organizacyjne do wydzielania frakcji odpadów komunalnych, o których mowa w §3 w miejscu ich wytworzenia i w miejscach publicznych;
- 2) właściciele nieruchomości zbierają odpady do pojemników lub worków, o których mowa w § 2 ust. 1, zapewniających zabezpieczenie i ochronę zebranych odpadów przed działaniem niepożądanych czynników zewnętrznych, w szczególności mogących pogorszyć jakość zbieranej frakcji odpadów dla przyszłych procesów ich przetwarzania.

§ 6. 1. Obowiązek zapewnienia pojemników, o których mowa w § 2 ust. 1, w określonym kolorze realizuje się w terminie nie dłuższym niż 5 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, natomiast oznakowanie pozwalające na właściwe selektywne zbieranie w nich odpadów w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Umowa na odbieranie lub odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązująca w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, która określa wymagania w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób niezgodny z niniejszym rozporządzeniem, zachowuje ważność na czas, na jaki została zawarta, jednak nie dłuższy niż do dnia 30 czerwca 2021 r.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250, 1020 i 1250), zwana dalej: „ustawą”. Ustawa ta zasadniczo zmieniona nowelizacją z dnia 1 lipca 2011 r. wprowadziła na terenie całego kraju nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, za którego organizację i efektywność odpowiedzialność ponoszą samorzady gminne. Jednym z istotnych elementów systemu jest obowiązek prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności ustanawiają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji. Aktualnie gminy organizują samodzielnie system selektywnego zbierania odpadów komunalnych niejednokrotnie ustanawiając podział na odpady „mokre – suche”. Taki sposób selektywnego zbierania nie daje dobrej jakości surowca.

Na konieczność podjęcia prac nad rozporządzeniem mają wpływ następujące czynniki:

- Komisja Europejska dokonała przeglądu spełniania wymagań dot. gospodarki odpadami w krajach członkowskich na podstawie którego powstał dokument Mapa drogowa dla Polski, w której jedną z rekomendacji jest zdefiniowanie przez Polskę standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- otrzymanie środków z funduszy europejskich na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020 Komisja Europejska uzależniła od spełnienia warunków ex-ante, z których 2 i 4 zostały uznane za niespełnione przez Polskę. Warunek 4 dotyczy podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia poziomów określonych dyrektywami UE, czyli m.in. poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła,
- przedstawienie propozycji Komisji Europejskiej odnośnie do zmian dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami, które zaostrzają wymagania dotyczące m.in. selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- niski poziom odpadów komunalnych zbieranych selektywnie, konieczność ujednoczenia zasad prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie kraju,

- zła jakość zbieranych odpadów negatywnie wpływająca na stan techniczny instalacji przetwarzających odpady.

Ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87) dodano art. 4a, który wprowadza fakultatywną delegację dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji.

Celem rozporządzenia jest określenie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kiedy wymóg selektywnego zbierania uważa się za spełniony, a także określenie odpadów komunalnych podlegających obowiązkowi selektywnego zbierania spośród wskazanych w art. 3b ust. 1 i art. 3c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W związku z powyższym w rozporządzeniu zawarto następujące przepisy:

- określenie sposobu selektywnego zbierania poprzez wskazanie, że odpady należy selektywnie zbierać do worków lub pojemników i pojemników umieszczanych w miejscach publicznych (pojemników ogólnodostępnych tzw. gniazd, dzwonów);
- propozycja modelu selektywnego zbierania odpadów „u źródła” w podziale na cztery frakcji, czyli szkło, papier w tym tektura, odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów oraz łącznie metale i tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe;
- rozporządzenie zawiera podział na cztery frakcje jako minimalny zakres zbierania odpadów, który może być rozszerzony przez gminę natomiast nie może być zawężony; łączne zbieranie w jednym pojemniku lub worku odpadów takich jak metale, tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe wynika z faktu, że frakcje te wspólnie zbierane są wciąż pełnowartościowym surowcem możliwym do dalszego przetworzenia, gdyż łatwo je rozsegregować, a wymagają mniejszych nakładów finansowych w związku z koniecznością zapewnienia jednego a nie dwóch pojemników;
- określony został obowiązek selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, co wynika z częstotliwości występowania wskazanej frakcji odpadów. Ponadto, biorąc pod uwagę przedstawione przez Komisję Europejską w grudniu 2015 r. nowe cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym (*Circular economy package*) niezbędne jest uwzględnienie tej frakcji odpadów jako selektywnie zbieranej;

- określenie kolorów pojemników i worków, do których należy zbierać określone frakcje odpadów komunalnych;
- zapis dotyczący uznania obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych za spełniony, jeżeli zapewniono warunki do zbierania odpadów komunalnych w podziale na określone frakcje odpadów oraz zapewnione zostały pojemniki lub worki spełniające wymagania w zakresie właściwego zbierania w nich odpadów;
- określenie okresów dostosowujących w zakresie zaopatrzenia w pojemniki w odpowiednim kolorze. Okres dostosowawczy został ustalony na 5 lat ze względu na możliwość stopniowego dostosowywania się do wymagań rozporządzenia. Pomocą w dostosowaniu się jest umożliwienie dofinansowania ze środków unijnych infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
- określenie okresu przejściowego dla obowiązywania umowy na odbieranie lub odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w celu dostosowania się do nowych obowiązków bez konieczności dokonywania zmian w trakcie funkcjonowania dotychczasowego systemu. Okres przejściowy ma na celu zapewnienie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie na podstawie podpisanej umowy, ale nie dłużej niż do 30 czerwca 2021 r., czyli w terminie 4 lat od wejścia w życie rozporządzenia. Termin ten wynika z czteroletniego okresu, na który podpisywane są umowy zgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), ponieważ nie zawiera przepisów technicznych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sławomir Mazurek, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Monika Kosińska, tel. 579 22 06 monika.kosinska@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 04.04.2016 r.</p> <p>Źródło: Art. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r., poz. 250, 1020 i 1250)</p> <p>Nr w wykazie prac 195</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dokonana w 2011 r. nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r., poz. 250, 1020 i 1250) ustanawiając nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, wprowadziła nowe zasady w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania m.in. poprzez ustanawianie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji. Na gminę nałożony został obowiązek zorganizowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z przepisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi.

W efekcie tak elastycznych przepisów ustawy istnieją duże różnice w ustalonych przez gminy systemach selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zgodnie z danymi zawartymi w opracowaniu wykonanym przez Fundację RECAL pt.: „Rynek gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce. Wybrane regulacje i ich implementacja” (Warszawa, wrzesień 2015 r.) selektywnie zbieranie odpadów komunalnych w podziale na dwie frakcje, czyli na „suche/ mokre” jest sposobem, który został przyjęty w 159 gminach, natomiast w podziale na trzy frakcje (zmieszane odpady, szkło lub papier i pozostałe suche) 480 gmin.

Natomiast Ministerstwo Środowiska przeprowadziło w październiku 2014 r. we wszystkich gminach ankietę (na którą odpowiedziało 2084 gmin (84%) na temat prowadzenia na terenie gminy selektywnego zbierania odpadów.

Odpowiedzi na pytanie „na ile frakcji mieszkańcy dzielą odpady przy selektywnym zbieraniu „u źródła” przedstawia poniższa tabela.

Liczba frakcji	Liczba gmin	Liczba ludności	Procent gmin	Poziom recyklingu (mediana)
0 frakcji	25	217 041	1,2%	16,50%
2 frakcje	188	2 922 030	9,02%	24,45%
3 frakcje	440	4 986 198	21,11%	27,00%
4 frakcje	639	10 327 203	30,66%	26,95%
5 frakcji	394	7 737 241	18,91%	29,15%
6 frakcji	179	2 741 528	8,59%	30,00%

7 frakcji	67	1 082 057	3,21%	26,90%
8 frakcji	33	332 557	1,58%	30,18%
9 frakcji	26	1 093 480	1,25%	31,1%
więcej niż 9 frakcji	93	1 505 907	4,46%	29,75%
Ogółem	2084	32 945 242	100%	-

Z powyższych danych wynika, że najczęściej ustanawianym sposobem selektywnego zbierania jest dzielenie ich na 4 frakcje. Ponadto na im więcej frakcji mieszkańcy dzielą odpady, tym wyższy jest poziom recyklingu uzyskiwany przez gminę. Poziom recyklingu, jaki uzyskują gminy, które nie prowadzą segregacji (wbrew zapisom ustawy) potwierdza informacje, które są przekazywane przez podmioty przetwarzające odpady komunalne, że ze zmieszanych odpadów można wydzielić maksymalnie 20% odpadów nadających się do recyklingu.

Ponadto, gminy w niewielkim stopniu pozyskują środki ze sprzedaży surowców wtórnych. Recyklerzy zgłaszają, że surowiec proponowany przez gminy jest często złej jakości. Z danych pozyskanych ze sprawozdań Marszałków Województw wynika, że poziom recyklingu uzyskiwany przez Polskę rośnie. W 2012 r. wynosił 18%, w 2013 r. – 20%, w 2014 r. – 25%. Wynika z tego, że przyjęte narzędzia przynoszą oczekiwane efekty w tym zakresie. Jednakże między 2017 a 2020 rokiem wymagany poziom recyklingu znacznie wzrasta, co może skutkować problemami z osiągnięciem wymaganych rezultatów, jeżeli gminy nie wdrożą lepiej zorganizowanej segregacji odpadów „u źródła”.

Na niski poziom recyklingu mają wpływ następujące czynniki:

- niski poziom odpadów komunalnych zbieranych selektywnie,
- zła jakość zbieranych odpadów negatywnie wpływająca na stan techniczny instalacji przetwarzających odpady,
- problemy z kolorami pojemników, które w różnych gminach są różne i powodują chaos.

Potrzeba podniesienia poziomu recyklingu wynika z

- rekomendacji Komisji Europejskiej dotyczącej konieczności zdefiniowania przez Polskę standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, jaka wynika z przeglądu spełniania wymagań dot. gospodarki odpadami w krajach członkowskich i Mapy drogowej dla Polski.
- uzależnienia przyznania środków z funduszy europejskich na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020 od podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia poziomów recyklingu określonych dyrektywami,

Ponadto, Komisja Europejska przygotowała nowe, bardziej ambitne cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, które nie będą możliwe do osiągnięcia bez wysokiej jakości selektywnego zbierania odpadów. W związku z powyższym, w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 87), zamieszczona została fakultatywna delegacja dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kiedy wymóg selektywnego zbierania uznaje się za spełniony.

Istotnym czynnikiem, który należy wskazać jest waga edukacji ekologicznej i podnoszenia świadomości mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania odpadów. Ponadto należy podkreślić, że gmina otrzymała dodatkowe narzędzia w ramach których może wpłynąć na realizację celów w zakresie

selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Jest to m.in. możliwość ustalenia różnicy w stawkach opłat za odpady zbierane w sposób selektywny i nieselektywny na tyle duża, że będzie to stanowić zachętę do mieszkańców do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów. Tym samym mieszkańcy, którzy prowadzą selektywne zbieranie odpadów nie powinni z niego rezygnować (na rzecz nieselektywnego) nawet w sytuacji kiedy zobowiązani będą do prowadzenia selektywnego zbierania w większej liczbie frakcji niż dotychczas. Jeżeli stawka za odpady selektywnie zbierane będzie atrakcyjna dla mieszkańców wówczas w większym stopniu będą oni skłonni do prowadzenia selektywnej zbiórki.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest ujednoczenie zasad prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych w następującym zakresie:

- rozdzielanie frakcji: szkło, papier, odpady ulegające biodegradacji zbierane w osobnych pojemnikach lub workach oraz łącznie metale, tworzywa sztuczne, w tym opakowania wielomateriałowe;
- zapewnienie jednakowych kolorów pojemników i worków we wszystkich gminach zgodnych z kolorami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2005 r., Nr 219, poz. 1858);
- dopuszczenie możliwości zbierania odpadów komunalnych w pojemnikach, workach lub pojemnikach ogólnodostępnych (tzw. dzwonach);

- dookreślenie kiedy wymóg selektywnego zbierania odpadów komunalnych uważa się za spełniony. Dodatkowo zaproponowane zostaną okresy dostosowawcze na zapewnienie pojemników lub worków w określonym kolorze. Zaproponowano również okres przejściowy dla obowiązywania umowy na odbieranie lub odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w celu dostosowania się do nowych obowiązków bez konieczności dokonywania zmian w trakcie funkcjonowania dotychczasowego systemu.

Określenie minimalnego zakresu selektywnego zbierania odpadów komunalnych pozwoli na osiągnięcie poziomów recyklingu określonych w prawodawstwie Unii Europejskiej. Wprowadzenie obowiązku ujednoczenia kolorów pojemników i worków zapewni jednakowe podejście w całej Polsce, a co a tym idzie ułatwi prowadzenie kampanii edukacyjnych oraz sposób postępowania z odpadami na poziomie kraju. Konieczność prowadzenia kampanii edukacyjnych nie wynika bezpośrednio z projektowanej regulacji, natomiast jest warunkiem tego aby pozyskiwane surowce były dobrej jakości i osiągnięte w skali kraju poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, był wyższy. Właściciele nieruchomości będą mieli zapewnioną możliwość prowadzenia selektywnego zbierania w projektowanej liczbie frakcji, powinni wiedzieć dodatkowo do jakich pojemników należy wrzucać wytworzone przez nich odpady, tak aby mogły być one powtórnie wykorzystane oraz znać przyczyny konieczności prowadzenia selektywnego zbierania odpadów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każde z państw UE zobowiązane jest do zorganizowania systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych we własnym zakresie, w związku z czym system ten jest bardzo zróżnicowany.

Na zlecenie KE został przygotowany materiał dotyczący oceny selektywnego zbierania odpadów w 28 stolicach krajów europejskich z dnia 13 listopada 2015 r. Materiał ten przedstawia sposób prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych w poszczególnych stolicach. Analizując zestawienie danych dotyczących rezultatów w zakresie selektywnego zbierania papieru, tworzyw sztucznych, metali i bioodpadów należy stwierdzić, że miastami które najlepiej radzą sobie z selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych są Lublana (Słowenia), Tallin (Estonia) i Helsinki (Finlandia). Miasta te szczególnie kładą nacisk na selektywne

zbieranie odpadów „u źródła” i prowadzenie kampanii edukacyjnych. Osiągnęły one następujące wyniki:

Miasto	Poziom odpadów zebranych selektywnie	Sposób selektywnego zbierania odpadów
Lublana	40%	Cztery frakcje (szkło, papier, bioodpady, tworzywa sztuczne i metal zbierane łącznie)
Tallin	46,6%	Pięć frakcji (szkło, metal, bioodpady, tworzywa sztuczne i papier)
Helsinki	54,7%	Pięć frakcji (szkło, metal, bioodpady, tworzywa sztuczne i papier)

Warszawa jest jednym z miast, które nie radzi sobie z selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych.

Najgorsze wyniki z zakresu selektywnego zbierania wyglądają następująco:

Miasto	Poziom odpadów zebranych selektywnie	Sposób selektywnego zbierania odpadów
Warszawa	4,5%	Szkło, tworzywa sztuczne, papier i metale zbierane łącznie
Sofia	4,0%	Tworzywa sztuczne, szkło i metale zbierane łącznie
Zagrzeb	1,0%	Tworzywa sztuczne i metale zbierane łącznie

W materiale zostały przedstawione wnioski i rekomendacje mające na celu upowszechnienie dobrych praktyk. Na podstawie wyników osiągniętych przez poszczególne miasta ustalono, że selektywne zbieranie „u źródła” jest najlepszym sposobem na osiągnięcie wyższych poziomów recyklingu. Ponadto określono, że w pierwszej kolejności należy zapewnić selektywne zbieranie papieru i tektury, następnie szkła.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości	1424	GUS „Infrastruktura komunalna 2014”	Realizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie selektywnego zbierania na określone frakcje odpadów i do pojemników lub worków o określonych kolorach.
Jednostki samorządu terytorialnego - gminy	2479	GUS	Organizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie selektywnego zbierania: zakupu pojemników lub worków w określonym kolorze, przeprowadzenie kampanii informacyjnej, przeprowadzenie przetargu zgodnie z nowymi zasadami.
Właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne	8 159 031	Sprawozdania Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2014	Konieczność postępowania zgodnie z systemem zorganizowanym przez gminę, zapoznanie się i stosowanie nowego sposobu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w przypadku braku przejęcia przez gminę obowiązku zapewnienia pojemników lub worków – konieczność zakupu w określonym kolorze.
Prowadzący regionalne	273	Sprawozdania z	Realizacja systemu gospodarowania

instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych		realizacji Wojewódzkich Planów Gospodarki Odpadami (stan na koniec 2013 r.)	odpadami komunalnymi w zakresie selektywnego zbierania w przypadku nowego sposobu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ustanowionego w gminie.
---	--	---	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przeprowadzone zostały konsultacje poprzedzające projekt. W związku z wejściem w życie w dniu 1 lutego 2015 r. zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w Zespole ds. Odpadów Komunalnych, Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska przystąpiono do prac nad projektem założeń do przedmiotowego rozporządzenia.

Do organizacji zrzeszających ekspertów i praktyków działających w zakresie gospodarki odpadami oraz do podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów, a także do samorządów wysłany został projekt założeń do rozporządzenia w formie wstępnych propozycji ewentualnych rozwiązań dotyczących selektywnego zbierania odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych.

Założenia odnosiły się do następujących kwestii:

- propozycje modeli selektywnego zbierania odpadów „u źródła” w podziale co najmniej na cztery frakcje;
- określenie kolorów pojemników/ worków, do których należy zbierać określone frakcje odpadów komunalnych;
- zapis dotyczący uznania obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych za spełniony, jeżeli spośród odebranych w danym miesiącu od właściciela nieruchomości odpadów odpady selektywnie zebrane stanowią co najmniej 50% ogólnej masy odpadów.

W większości przesłanych opinii i uwag w sposób jednoznacznie negatywny i krytyczny oceniono propozycje resortu i odrzucono zapisy projektu założeń. Uzasadnieniem było posiadanie przez gminy wdrożonego i sprawnie działającego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 28 września 2015 r. w MŚ miało miejsce spotkanie pana Janusza Ostapiuka, Podsekretarza Stanu z przedstawicielami samorządów, organizacji branżowych dotyczące dalszych prac nad przedmiotowym rozporządzeniem. Ministerstwo Środowiska zaproponowało przesłanie propozycji zapisów, które mogłyby się znaleźć w przedmiotowym rozporządzeniu do dnia 15 października 2015 r. Resort środowiska otrzymał jedynie uwagi od KIGO, Związku Gmin Wiejskich RP, Unia Metropolii Polskich, które podtrzymały wcześniej zgłaszane uwagi. Ministerstwo Środowiska po analizie uwag uwzględniło najbardziej problemowe i dokonało odpowiednich zmian w założeniach do projektu.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl, w części stanowiącej Biuletyn Informacji Publicznej, w dziale Prace legislacyjne zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia w ramach konsultacji publicznych zostanie przesłany do:

1. NSZZ „Solidarność”;
2. Forum Związków Zawodowych;
3. OPZZ;
4. Konfederacji „Lewiatan”;
5. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;

6. Business Centre Club – Związek Pracodawców;
7. Związku Rzemiosła Polskiego;
8. Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami;
9. Centrum Prawa Ekologicznego;
10. Polskiego Klubu Ekologicznego;
11. Stowarzyszenia Polskich Przedsiębiorców Gospodarki Odpadami;
12. Krajowej Izby Gospodarczej;
13. Hutniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
14. Izby Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu;
15. Polskiej Izby Ekologii;
16. Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Recyklingu;
17. Polskiej Izby Gospodarki Odpadami;
18. Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji;
19. Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji;
20. Krajowej Izby Gospodarki Odpadami;
21. Instytutu na Rzecz Ekorozwoju;
22. Instytutu Metali Nieżelaznych w Gliwicach;
23. Instytutu Ochrony Środowiska;
24. Instytutu Chemii Przemysłowej;
25. Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowy Instytut Badawczy;
26. Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie;
27. Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych;
28. Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin;
29. Polskiego Stowarzyszenia Producentów Kosmetyków i Środków Czystości;
30. Rady Dialogu Społecznego
31. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Zagospodarowania Odpadów Komunalnych „Komunalnik”.

Ponadto projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania:

1. wojewodom;
2. marszałkom województw;
3. regionalnym dyrektorom ochrony środowiska;
4. Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska;
5. Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego;
6. Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska;
7. wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska;
8. Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
9. Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych;
10. Krajowemu Zarządowi Gospodarki Wodnej;
11. Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego.

Natomiast wyniki przeprowadzonych konsultacji publicznych zostaną zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759) projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	11,2 9 – 140, 2	11,2 9 – 140, 2	11,2 9 – 140, 2	11,2 9 – 140, 2	11,2 9 – 140, 2	-	-	-	-	-	-	56,45 – 701
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania	-												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowane rozwiązania nie mają wpływu na budżet Państwa.</p> <p>Jednostki samorządu terytorialnego poniosą koszty w związku z koniecznością zakupu pojemników/ worków do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w przypadku gmin, które przejęły obowiązek wyposażenia właścicieli nieruchomości w pojemniki) co wynika z ustalonego minimalnego podziału frakcji zbieranych odpadów komunalnych oraz ujednoliconej kolorystyki pojemników. Obowiązek ujednolicenia kolorystyki został rozłożony w czasie na pięć lat.</p> <p>Koszty te mogą zostać poniesione przez gminę z odrębnych środków lub przeniesione na właścicieli nieruchomości, czyli obywateli poprzez zwiększenie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.</p> <p>Na podstawie opracowania wykonanego przez Fundację RECAL pt.: „Rynek gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce. Wybrane regulacje i ich implementacja” (Warszawa, wrzesień 2015 r.) dokonane zostały wyliczenia potrzeb w</p>												

zakresie wyposażenia w pojemniki w związku z planowanymi rozwiązaniami. Z opracowania wynika, że 480 gmin w Polsce byłoby zobowiązanych do zwiększenia liczby pojemników o jeden na gospodarstwo domowe w celu zapewnienia minimalnej liczby pojemników do selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Natomiast gmin, które prowadzą selektywne zbieranie odpadów w podziale na suche – mokre jest w skali kraju – 159. W sumie co najmniej 639 gmin (ok. 25% wszystkich gmin) będzie musiało zainwestować w pojemniki lub worki do zapewnienia wymagań określonych w projekcie rozporządzenia.

Na podstawie ww. danych wyliczone zostały koszty wdrożenia wymagań określonych w rozporządzeniu:

Zastosowano wzór do obliczenia liczby pojemników niezbędnych do zapewnienia w gminach właściwego selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dane z poradnika pt. „Zasady określania liczby i rodzaju pojemników do zbierania odpadów komunalnych, w tym do selektywnego gromadzenia oraz częstotliwości ich opróżniania” OBREM, Łódź październik 2006 r.):

$$n = \frac{Wv \times M \times t}{V}$$

gdzie:

n - liczba pojemników o pojemności V,

Wv - objętościowy wskaźnik nagromadzenia odpadów w dm³/mieszkańca/dzień,

M - liczba mieszkańców,

t - liczba dni (częstotliwość odbioru),

V - pojemność pojemnika w dm³.

Przyjęto średni objętościowy wskaźnik nagromadzenia odpadów 2,5 dm³/mieszkańca/ dobę, liczbę mieszkańców, dla których musi wzrosnąć liczba pojemników (dane GUS dla określonej liczby gmin) – 2 468 952 osób w 159 gminach, które muszą wyposażyć gospodarstwo domowe w trzy pojemniki i 7 453 440 osób w 480 gminach, które muszą wyposażyć gospodarstwo domowe w jeden pojemnik, o pojemności 240 l, którego zakładana cena wynosi 250 zł (jednostkowa cena rynkowa), częstotliwość odbioru 7 dni, wówczas otrzymamy wymaganą liczbę pojemników oraz koszt ich zakupu. Dzieląc wyliczony wydatek na pięć lat, czyli lata, na które rozłożono możliwość wymiany pojemników, wychodzi roczna kwota 22,58 mln zł. Jednakże ze względu na dopuszczalność stosowania do selektywnego zbierania również worków i pojemników ogólnodostępnych należy założyć, że kwota ta ulegnie zmniejszeniu o połowę. Zmniejszenie tej kwoty o połowę wynika z faktu, że liczba ludności zamieszkująca w zabudowie jednorodzinnej stanowi 19 474,7 tys., co stanowi około 50% wszystkich nieruchomości (w stosunku do 18 531 tys. osób zamieszkujących nieruchomości wielolokalowe; opracowanie GUS pt. „Zamieszkane Budynki Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011), przy czym w domkach jednorodzinnych wykorzystywane są przede wszystkim worki, których koszt jest znacznie niższy niż pojemników. Czyli koszt wdrożenia rozporządzenia w zakresie wyposażenia w pojemniki lub worki będzie się wahał między 11,29 a 22,58 mln zł rocznie w ciągu pierwszych pięciu lat. W przeliczeniu na

gminę koszt ten wynosiłby około 17 668 – 35 336 zł.

Zgodnie z ustawą gmina ma możliwość przejęcia od właścicieli nieruchomości obowiązku wyposażenia w pojemniki. Ze względu na fakt, że część gmin objętych wyliczeniem nie przejęło obowiązku zaopatrzenia właścicieli nieruchomości w pojemniki należy uznać, że część tej kwoty będzie poniesiona przez właścicieli nieruchomości.

Ponadto gminy poniosą koszty dostosowania systemu do nowych wymagań w zakresie zwiększenia kosztów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, natomiast ze względu na różnorodność zorganizowanych systemów przez gminy oraz specyfikę gmin nie jest możliwe oszacowanie o ile koszty te wzrosną. Wynika to m.in. z faktu, że w niektórych gminach prawidłowo prowadzone selektywne zbieranie odpadów komunalnych może wpłynąć na obniżenie kosztów ze względu na zmniejszenie obciążenia podmiotów odbierających odpady komunalne.

Koszty dla jednostek samorządu terytorialnego powinny ulec zmniejszeniu ze względu na możliwość pozyskania przez gminy środków ze sprzedaży surowców wtórnych, dzięki zwiększeniu zakresu segregacji i poprawie jakości surowców wtórnych. Jednak nie jest możliwe wskazanie konkretnych kwot.

Przyjmując konieczność wymiany wszystkich pojemników na terenie wszystkich gmin maksymalny koszt pojemników wyniesie 701 mln zł. (koszt obliczony zgodnie z przedstawionym wzorem dla wszystkich osób w Polsce, przy wcześniej przyjętych założeniach). Wyliczenia te odnoszą się jedynie do pojemników, natomiast gmina ma możliwość zorganizowania systemu w sposób bardziej ekonomiczny wykorzystując worki, pojemniki tzw. gniazda, co może znacząco pomniejszyć koszty zapewnienia pojemników. Należy również podkreślić, że wiele gmin wprowadziło kolory pojemników zgodne z projektem rozporządzenia, więc również z tego powodu koszt zakupu pojemników będzie mniejszy. Ze względu na przedstawione możliwości zróżnicowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gmin nie jest możliwe dokładne oszacowanie kosztów wymiany pojemników na odpady, pomniejszonych o zakładaną liczbę pojemników, które spełniają obecnie wymagania w zakresie kolorów oraz tych, które ulegną naturalnej amortyzacji lub zostaną zakupione zgodnie z wymogami w ramach spełniania obowiązków wynikających z wprowadzenia standardów odbioru frakcji.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4	5	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		11,29 – 140,2	11,29 – 140,2	11,29 – 140,2	11,29 – 140,2	11,29 – 140,2	56,45 – 701
	(dodaj/usuń)	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Obywatele zamieszkujący nieruchomości znajdujące się na terenie gmin, które będą musiały dokonać zmian w systemie selektywnego zbierania odpadów komunalnych będą zobowiązani do nauczenia się i przestrzegania nowych zasad, tj. innych niż dotąd obowiązywały, w zakresie selektywnego zbierania odpadów ze względu na m.in. zmianę kolorów pojemników/ worków lub ilości pojemników/ worków, do których należy wrzucać odpady.</p> <p>Wiąże się to więc również z koniecznością przygotowania przestrzeni mieszkalnej gospodarstw domowych do zbierania odpadów w sposób określony w projektowanym rozporządzeniu, wydzieleniu miejsc w mieszkaniu, domu lub innego rodzaju nieruchomości zamieszkałej na dodatkowe pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów.</p>						
	(dodaj/usuń)	-						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	-						
	(dodaj/usuń)	-						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki, chyba że gmina przejmie te obowiązki. Zakładając, że gmina nie przejmie od właścicieli nieruchomości obowiązku zakupu nowych pojemników, wówczas obywatele będą zmuszeni ponieść koszt między 11, 29, a 22,58 mln zł rocznie przez pięć pierwszych lat funkcjonowania nowych regulacji. W takiej sytuacji samorząd nie musiałby ponosić żadnych kosztów.</p> <p>Jednakże biorąc pod uwagę, że gminy w części przejęły od właścicieli nieruchomości obowiązek wyposażenia w pojemniki koszty zakupu pojemników odpowiednio zostaną rozdzielone pomiędzy gminą, a właścicielami nieruchomości.</p> <p>Poprawa stopnia segregowania odpadów „u źródła” powinna wpłynąć na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa zajmujące się zbieraniem i przetwarzaniem odpadów (brak konieczności selekcjonowania części odpadów, która to praca zostanie wykonana przez mieszkańców) i na poprawę kondycji finansowej sektora odpadowego. Nie jest jednak możliwe określenie kosztów takiej zmiany.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Komentarz: Projektowane rozporządzenie wprowadza konieczność zmiany części regulaminów czystości i porządku na terenie gminy, a także konieczność przeprowadzenia kampanii informacyjnych i edukacyjnych w zakresie nowego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p>	
<p>9. Wpływ na rynek pracy</p>	
Brak.	
<p>10. Wpływ na pozostałe obszary</p>	
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie wprowadza nowe, ujednolicone zasady selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zapewnienie jednolitego systemu ma na celu zwiększenie masy odpadów komunalnych odbieranych selektywnie, co ma wpływ na osiągnięcie celów w gospodarce odpadami i poprawę stanu środowiska.
<p>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</p>	
Zgodnie z warunkowością ex-ante ostatecznym terminem wejścia w życie rozporządzenia jest koniec 2016 r.	
<p>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</p>	
Ewaluacja efektów projektu zostanie dokonana w ramach raportowania do Komisji Europejskiej z wykonania dyrektywy. Natomiast miernikiem będzie poziom recyklingu, który Polska jest zobowiązana osiągnąć.	
<p>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</p>	
Brak	